

↑ A csúcson

ELBRUSZ

EUROPA TETEJE

Az optimális mászóidőszak július közepétől augusztus közepéig tart. A tavaszi hónapokban népszerű a sielés. (2005 január–februári szám – Helisi.)

ELSŐ MEGMÁSZÓK:

Az Elbrusz első megmászója a cáρ parancsára Kabardin Keljár (1829. VII. 10.) volt. Az első magyar megmászó: a Kaukázus kutatásának úttörője és mindmáig legjelesebb hazai képviselője, Déchy Mór (1851. XI. 4.–1917. II. 8.). Az Alpokban, a Tátrában és több más magashegyen megtett mászást követően 1884-ben indult először a Kaukázusba, ahol megfelelő térkép és magassági adatok nélkül is sikerült feljutnia az Elbruszra két svájci hegyi vezető és egy helybéli vadász kíséretében 1884. VIII. 23-án. 1902-ig hét expedíciót szervezett a területre, utazásai során bejárta a hegységrendszer legnagyobb részét.

ÁLTALÁNOS LEÍRÁS:

Az Elbrusz nem tartozik a technikailag nehezen mászható csúcsok körébe. Több úton is elérhető, legnépszerűbb a normál út, azonban ezt sem szabad lebecsülnünk, hiszen technikailag könnyű, de halálozási statisztikáját tekintve vezető helyen áll. (A legfrissebb: 2006. május 11-én az Elbrusz csúcsának közelében holtan találtak hét orosz hegymászót, akik valószínűleg eltévedtek a rendkívül rossz látási viszonyok miatt.) Legfőbb gondot a nem megfelelő akklimatizáció és a hideg okozhat, valamint a hegy szélsőséges időjárása, ami abból adódik, hogy két nagy vízfelület (Kaszipi- és Fekete-tenger) közvetlen közelében helyezkedik el, azok nedvesebb éghajlati adottságaival. Az Elbrusz további érdekes jelensége még az is, hogy az utóvulkáni működések következményeként a gőz- és gázkipárolgásai szintén megnehezítik a csúcsokra igyekvők alkalmazkodását. Az Elbrusz szép, kettős csúcsa körül nagy gyakorisággal figyelhetők meg gyűrű formájú párafelhők, amelyek ezekre a nem mindennapi jelenségekre utalnak. A legfontosabb tényezők tehát, amelyekre figyelemmel kell lennünk a csúcsmászás során: a csökkent légnyomás, a levegő oxigéntartalmának csökkenése és annak összetétele, a hirtelen változó időjárás és a hideg.

Szöveg: Farkas Zsolt (www.viaferrata.hu)
Fotók: Szabó Zsolt, Beke Attila, Fortuna Zoltán, Farkas Zsolt

KAUKÁZUS

↑Az Elbrusz keleti csúcsa a háttérben

KAUKÁZUS: ÉNY–DK-i irányban húzódó, számos gerincből álló, gyúrt magas hegység a Fekete-tenger és a Kaszpi-tenger között. Hossza 1280 km, szélessége 100–225 km, területe kb. 84 000 km². Felosztják Nagy-Kaukázusra és Kis-Kaukázusra. Geológiai felépítése igen változatos. Ásványkincsekben gazdag.

ELBRUSZ: a Kaukázus és egyben Európa legmagasabb pontja. A Kaukázus főgerincétől néhány kilométerre északra található.

Oroszország területén, Kabardin-Balkár földön fekszik. Alapja kristályos kőzet, maga a hegy kialudt andezitvulkán. Az Elbruszról 17 nagyobb gleccser indul ki.

Vulkáni, kettős csúcsának Ny-i része 5642 m, K-i csúcsa 5621 m magas. Tetejét egész évben hó (firn) borítja.

A Kaukázus feltérképezésében nagy szerepe volt a magyar származású dr. Déchy Mórnak, aki a hegységbe 1884-től 1904-ig hét expedíciót vezetett magyar szakemberek társaságában.

ELBRUSZ

SÍELÉS

A vulkáni eredetű Elbrusz a Kaukázus és Európa legmagasabb hegycsúcsa, a hegy-mászók egyik kedvelt úti célja. Az elbruszi sícentrum két részből áll: a Cseget és az Elbrusz hegyből. Mindkettőn összesen 35 km pálya van minden nehézségi fokozatban, továbbá 12 felvonó (két kabinos, egy dupla székes, három együléses és hat húzólift). A liftek és a pályák 1750 és 4000 m között fekszenek. A csegeti hegyoldal azoknak ajánlható, akik szeretik a nehéz és gyors pályákat, lejtői a világ legnehezebbjei közé tartoznak. Az elbruszi rész különösen a snowboardosok számára megfelelő. A legmagasabb elérhető pont a Gara-Bashi (3780 méter). Mindkettő oldalon számtalan mélyhó-terep van, igazi freeride-paradicsom.

Az Elbruszon nyáron is lehet sízni, illetve snowboardozni, legalábbis a felső pályákon. Egy napra érvényes síbérlet felnőtteknek 210 rubel, gyermekeknek (12 év alatt) 105 rubel. Helikopteres sízésre is van lehetőség, egy helikopter bérlése egy órára, húsz személy részére (túravező biztosított) 1150 dollár. (Lásd korábbi számunkban Kaukázus helisi 2006/1. szám.)

↑Az Elbrusz nyáron is kiváló síelésre és snowboardozásra, legalábbis a legfelső pályákon

HASZNOS INFORMÁCIÓK

↑A következő napok ütemtervét békés környezetben lehet csak megvitatni.

UTAZÁS:

A terület megközelítése: repülővel Ferihegyről moszkvai átszállással Mineralnije Vodiba, innen taxival (úgynevezett minibuszsal) a Kabard-Balkán földön található Bakszán-völgybe, Terskol vagy Elbrusz falucskába. Elbrusz faluban kemping található ugyan, de ezt ne próbáljuk meg összehasonlítani a nyugat-európai országok kempingjeinek színvonalával. Jóval olcsóbb és nagyobb kaland vonattal megközelíteni Mineralnije Vodit, azonban a menetjegyet csak Ukrajnában lehet megváltani, illetőleg ott jóval olcsóbb.

KORRUPCIÓ:

Néhányszor jártam Ukrajnában, ahol szintén nem idegen a korrupció, de amit az oroszországi Kabard Tagköztársaságban tapasztaltam, azok a legmerészebb álmaimat is felülmúlták. A Bakszán-völgyi autókázás egy örökkévalóságnak, az újabb és újabb ellenőrzőpontok mögötti vágyott világ fényévnyi távolságokra tűnt tőlünk, ugyanis az út alatt legalább négy alkalommal állítottak meg minket a helyi belügyi szervek. Papírjaink rendben voltak, viszont a „ha van sapka azért, ha nincs azért” módszert tökélyre fejlesztő közegek minden alkalommal lehúztak minket. Ment az alkudozás, mint a piacon. A sokadik önkényes vám után már attól tartottunk, hogy nem marad pénzünk a visszaútra. Alig vártuk, hogy a hegyen legyünk, úgy gondoltuk, ott végre véget érhet az illúzióromboló huzavona. Angolnyelv-tudással semmire sem mentünk, ellenben hivatalos útonállóink – pechünkre – amerikai klájbereknek, hegyászoknak vélték minket, így mi voltunk számukra aznap a várva várt aranytojást tojó tyúkocskák. Ezen „tárgyalásoknál” sokszor még a kopott orosznyelv-tudás is ki nem számítható előnyt jelenthet számunkra.

Az Elbrusz megmászásához szükséges okiratok:

1. orosz vízum,
2. voucher az Elbrusz-régió területéről,
3. OVIR-regisztráció,
4. Elbrusz Nemzeti Park-engedély,
5. bevándorlási kártya.

A térképet érdemes itthon beszerezni, mert az ott kaphatók nem elég részletesek, így a hegyászok számára használhatatlanok.

Térkép: <http://www.ewpnet.com/ELBRUMAP.HTM>

KÖZBIZTONSÁG:

A Kabard-Balkánföld politikai helyzetéből adódóan városaiban nem a legjobb a közbiztonság, gyakoriak a pályaudvarokon a robbantásos merényletek és az utcai lövöldözések. A Kaukázusban élő számtalan népcsoport egy része, akiknek más a vallásuk és kultúrájuk, „szeretett” oroszországtól mielőbb el kívánnának szakadni.

HASZNOS TANÁCSOK:

Csak azoknak ajánlom a Kaukázusban történő túrázást és hegymászást, akik bírják az utazással járó viszontagságokat, megpróbáltatásokat, és az időutazástól sem riadnak vissza. Földrajzilag az Elbrusz-régió ugyan Európában található, de a nyugat-európai utazót inkább a keleti kultúrákra és viszonyokra emlékezteti az ott megismerhető élet. Az egész országra jellemzőek a hatalmas kontrasztok: szegénység–gazdagság, tisztaság–szemét, érintetlen és szennyezett környezet. Azonban legnagyobb varázsa is éppen ez adja e távoli utazásnak, hiszen az ott élő emberek is alapvetően kedvesek és kultúrájuk sokszor ősbibb gyökerekre nyúlik vissza, mint egyes mai, magukat kultúr-nemzetnek valló országé. Ne feledjük még hogy Oroszország ezen területén +2 órával több van, mint nálunk!

GASZTRONÓMIA:

A Bakszán-völgyben az ételek elkészítésénél a muszlim szokások dominálnak a grúz konyha elemeivel vegyítve. A kaukázusi saslik, amely ősrégi eredetű ételük és mára az egész világot meghódította, hagyományosan birkahúsból készül nyáron sütve, faszénparázs felett forgotva. A cszit, az orosz káposztalevest pedig

↑Évi és Nándi napfelkeltében

ELBRUSZ EUROPA TETEJE

agyagedényben főzik, és az ételt a főzőedényben szolgálják fel. Az asztalról soha, egyetlen étkezéskor sem hiányoznak a zöld fűszernövények, a kapor, a menta, a koriander, a csombor, a bazsalikom, a tárkony, attól függően, hogy éppen minek van szonja. Ugyanígy elmaradhatatlan a zöldhagyma is.

Tejet és tejtermékeket, különösen sajtot használnak mind az ételeikben, mind kiegészítő ételként. Finom a tejföl, az elmaradhatatlan fiatalító elixír, a kefir és a különböző sajtok.

Külföldi söröket nem láttam, de a helyi sörök igen jók voltak. A nyugati kultúra is érezeti hatását a chips megjelenésével, ami azonban kapros ízesítésben összetéveszthetetlen egyedí ízvilágot tükröz.

↑Zoli a kapros chipsszel

ELBRUSZ-ÚTLEÍRÁS

A következőkben az általunk is bejárt normál utat mutatom be, mely délről, Azau falu felől közelíti meg a hegyet.

↓Azau

1. NAP: AZAU FALUCSKA (2350 M)–MIR-ÁLLOMÁS (3470 M).

Túránkat alapvetően a természetes akklimatizáció igényével terveztük meg, tehát amely szintkülönbséget csak lehetett, lassan szokva a magassághoz, gyalog kívántuk megtenni. Az Azau falucskában található felvonóval azonban kivéltelt tettünk, a 2970 méteres magasságban található Start állomásig ez alkalommal felvonóval mentünk fel. Tovább már gyalog folytattuk utunkat a vulkáni kőzettől holdbélinek tűnő tájon, egészen a MIR-állomásig, ahol a felvonóállomás épületében egy kisegér vendégségében töltöttük első éjszakánkat.

„Fotó-vidéo
tartozékok

?”

Pl.: a Samsonite Trekking Premium táskacsalád, digitális fényképezőgépekhez és kamerákhoz. Bélelt belsőréssz, esővédő huzat és további számos praktikus megoldás. 10 év garancia

„Persze,
hama!”

Tartozékok legszélesebb választéka.
multimédia – fotó – videó – audió

Keresse a szaküzletekben.

hama
A megfelelő megoldás

www.hama.hu

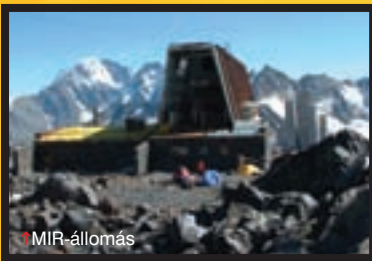
ELBRUSZ EURÓPA TETEJE

a holdbéli táj

↑Kilátás a csúcscról

ELBRUSZ-ÚTLEÍRÁS

MIR-állomás

2. NAP: MIR- ÁLLOMÁS- GLECCSERKUTATÓ ÁLLOMÁS (3900 M).

Reggel tovább indultunk felfelé a még mindig holdbéli tájon „műanyag holdjáró csizmáinkban”. Elértük a 3800 méteren

található Garabashi-állomást (Barrels Hut), ahol fémhordókból kialakított szálláshelyek vannak elhelyezve. Felvonóval egészen ideig lehet feljönni Azau faluból, de mi a már említett akklimatizációs tervünk miatt nem így tettünk.

Innen tovább már gleccseren folytattuk utunkat, azonban az időjárás sajnos elkezdett rosszabbra fordulni, ezért rövid tanácskozást követően csapatunk két részre szakadt. Ketten, Attila és Zsolt továbbmentek a híres, leégett Priut 11 menedékházig, amely 4157 méteren található.

A csapat másik része a sátorállítás mellett döntött, mielőtt még az idő rosszabbra fordult volna. Már sátrainknak kerestünk megfelelő helyet az egyre barátságatlanabbá váló égbolt alatt, amikor nem messze tőlünk megpillantottunk egy kis alumíniumtetős épületet. Az épületben egy kedves fiatal pár fogadott minket, akik folyékonyan beszéltek angolul és megengedték, hogy a házban töltsük az éjszakát. Gőzölgő teával vendégeltek meg minket, miközben elmondták, hogy gleccserkutatók és Moszkvából jöttek éves rendszerű kutatásukat elvégezni. Elmondhatatlanul jó volt meleg teát szűrőszűrővel bentről szemlélni a kitörni készülő vihart.

Ez idő alatt Attilaék is elérték a Priut 11 környéki sziklákat, felállították sátrukat, amit az éjszaka kitört vihar sajnos megtépázott. A mellettük éjszakázó lengyelek sátrába azonban beleszeretett, így annak egy részét nagy kárukra a széllel el is vitte magával.

↑Priut romjai és Attilaék sátra

3. NAP: GLECCSERKUTATÓ ÁLLOMÁS (3900 M).

Mivel az időjárásnak nem állt szándékában a javulás, kényszerpihenőt kellett tartanunk vendéglátóinknál. Hogy ne üljünk tétlenül, Zolival együtt a Priut 11 felé indultunk, hogy megkeressük barátainkat. Már közel jártunk a sziklákhöz, amikor Zoli hirtelen elsüllyedt az olvadó gleccserben. A kaland egyetlen kára az lett, hogy műanyag bakancsába befolyt a víz, így gyorsan vissza kellett vonulnunk szálláshelyünkre.

4. NAP: GLECCSERKUTATÓ ÁLLOMÁS-DEISEL-HÁZ (PRIUT 11).

Elhagytuk a kutatóállomást, és fölmentünk a kb. 4157 méteren található Priut 11 sziklához, ahol egy rogyadozó fakonyhóban találtunk szállást (napi 250 rubelért). Legkellemetlenebb élményünk a turizmus melléktermékeként gleccserre vetett óriási mennyiségű szemét volt, annak ellenére hogy már az Elbrusz Nemzeti Park területén voltunk. Megnéztük a leégett legendás Priut 11 menedékház romjait (ahol Attilaék újból felállították viharverte sátrukat), és a mellette felépített Deisel-házat, majd nyugovóra tértünk. Esti nyugalmunkról szállásadónk kutyájának szünni nem akaró, elégedett horkolása gondoskodott, így másnap ismét holtfáradtan kelhettünk fel.

5. NAP: AKKLIMATIZÁCIÓS TÚRA A PASTUCHOV-SZIKLÁKIG (4690 M).

Mivel a csúcstámadást másnapra terveztük, amíg a csapat egy része a házban maradt, addig én a többiekkel együtt elindultam az utolsó tábor szokásos helyéig, a Pastuchov-szikláig. Itt Attila és Zsolt újból felállították sátrukat, én Zolival együtt visszamentem korábbi szálláshelyünkre.

6. NAP: PRIUT 11-ELBRUSZ NYUGATI CSÚCSA (5642 M)-PRIUT 11.

Hajnali fél háromkor elérkezett a várva várt csúcstámadás ideje. A gyönyörű és fagyos napkelte a Pastuchov-szikláknál ért minket, itt kis csapatunk kiegészült Zsolttal és Attilával, immár ismét együtt folytattuk utunkat a csúcs felé. Napfelkelte előtt meglehetősen hideg volt (-15 fok), az Elbrusz nyugati csúcsára azonban már szép napsütéses időben érkeztünk meg 11 óra 30 perckor. Egy önfelelt, boldog órát töltöttünk a csúcson fotózással, gyönyörködve a körülöttünk elterülő hatalmas hegyek látványában. Lefelé menet a Pastuchov-szikláknál azonban ismét elromlott az idő, a látótávolság erősen lecsökkent, havas eső is esett, de hála Nándi GPS-ének, nem volt gond visszatérni szálláshelyünkre. A házban még egy utolsó éjszakát töltöttünk, majd másnap lementünk a MIR-állomásra, ahonnan már felvonóval folytattuk utunkat Azau faluig. ↓